

Przedsiębiorstwo Projektowo-Badawcze PROLAB

tel./fax 081-5327403, 7428792; tel. kom. 0-602 247637; 0-602 443316
adres pocztowy : P-3 , 20-834 Lublin 63
Pracownia : 20-024 ; ul. Lipowa 12/4

Świadczy usługi w zakresie :

GEOTECHNIKI

DROGOWNICTWA

BUDOWNICTWA

OCHRONY ŚRODO-
WISKA

NAUKI I TECHNIKI

Wykonuje :

Badania podłoża

Dokumentacje

Ekspertyzy

Projekty techniczne

Badania nawierzchni

Badania materiałów
budowlanych

Nadzory techniczne

Kosztorysy, umowy

Przetargi, szkolenia

Oprogramowanie

Prace badawcze

Rok założenia : 1991

NIP : 712-10-20-287

INTERNET :

www.prolab.lublin.pl
info@prolab.lublin.pl

SPECYFIKACJA TECHNICZNA

**na budowę ulicy Roztocze w Lublinie na odcinku od
ul. Jana Pawła II do ul. Wielkopolskiej
- na działkach nr 268/3, 260, 265/4, 307, 6/1, 4/2, 261,
11/1, 6, 5/3, 4/3**

PRZEBUDOWA SIECI GAZOWEJ Ś/C i N/C

Branża sanitarna

Adres obiektu: ul. Roztocze w Lublinie

Zleceniodawca: Gmina Lublin
20-950 Lublin, Plac Wł. Łokietka 1
woj. lubelskie

Umowa: Nr 220/SIR/CP/2007 z dnia 05.02.2007

Opracowała:

inż. Hanna Gwiazda
inż. Hanna Gwiazda
Upr. Nr 466/Lb/77, 1700/Lb/82
§4 ust. 2 §7 i §13 ust.1 p.4

Lublin, 02.2008 r.

Zatwierdzam do wydania
Wykonawcom

DIREKTOR
Wydział Inwestycji
mgr inż. Marzena Jodłowska

SZCZEGÓŁOWA SPECYFIKACJA TECHNICZNA

PRZEBUDOWA SIECI GAZOWEJ Ś/C I N/C

Spis treści

1. Wstęp

- 1.1 Przedmiot specyfikacji
- 1.2 Zakres stosowania S.T.
- 1.3 Zakres robót objętych opracowaniem
- 1.4 Określenia podstawowe
- 1.5 Ogólne wymagania
- 1.6 Informacja o terenie budowy
- 1.7 Ochrona własności i urządzeń
- 1.8 Ochrona środowiska w trakcie realizacji robót
- 1.9 Zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia
- 1.10 Ogrodzenie placu budowy

2. Materiały.

- 2.1 Wymagania ogólne
- 2.2 Rury
- 2.3 Połączenia rur
- 2.4 Połączenie PE/STAL
- 2.5 Zespoły zaporowo-upustowe
- 2.6 Rury ochronne
- 2.7 Zabezpieczenie kabla energetycznego
- 2.8 Oznakowanie podziemne gazociągu
- 2.9 Włączenie do czynnego gazociągu
- 2.10 Składowanie materiałów
  - 2.10.1 Rury PE
  - 2.10.2 Kształtki i armatura

3. Sprzęt.

- 3.1 Wymagania ogólne

4. Transport.

- 4.1 Wymagania ogólne
- 4.2 Transport rur
- 4.3 Transport kształtek
- 4.4 Transport piasku

5. Wykonanie robót.

- 5.1 Roboty przygotowawcze
- 5.2 Roboty ziemne
- 5.3 Podłoże
- 5.4 Układanie rur
- 5.5 Rury ochronne
- 5.6 Montaż uzbrojenia
- 5.7 Roboty przyłączeniowe na gazociągu
- 5.8 Oznakowanie trasy gazociągu
- 5.9 Czyszczenie gazociągu
- 5.10 Próba szczelności
- 5.11 Zasypanie wykopów i ich zagęszczenie

6. Kontrola jakości robót.

- 6.1 Badania przed przystąpieniem do robót
- 6.2 Kontrola i badania w czasie robót

7. Obmiar robót.

8. Odbiór robót.

- 8.1 Odbiory techniczne częściowe
- 8.2 Odbiór końcowy

9. Podstawa płatności.

10. Przepisy związane.

1. WSTEP

1.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej są wymagania dotyczące przebudowy istniejącego stalowego gazociągu średniego ciśnienia DN 100 w ulicy Roztocze, na odcinku od ulicy Wielkopolskiej do ul. Jana Pawła II oraz wymagania dotyczące przebudowy istniejącego stalowego gazociągu niskiego ciśnienia DN150 na skrzyżowaniu ulicy Wielkopolskiej i Roztocze. Przebudowa jest konieczna w związku z budową ulicy Roztocze..

1.2 Zakres stosowania S.T.

Specyfikacja techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu robót wymienionych w punkcie 1.3

1.3 Zakres robót objętych opracowaniem.

Wykonanie wykopów
Ułożenie nowego gazociągu PE110 oraz PE160
Zabudowa projektowanego uzbrojenia
Zamknięcie przepływu gazu
Połączenie przebudowywanego gazociągu z gazociągiem istniejącym
Demontaż fragmentów wyłączonych odcinków gazociągu

1.4 Określenia podstawowe

Określenia podstawowe w niniejszej specyfikacji technicznej są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi normami.

- 1.4.1.** Sieć gazowa ś/c – sieć połączonych gazociągów służących do przesyłania i rozprowadzania paliw gazowych, o ciśn. $10\text{kPa} < p < 0.5\text{ MPa}$.
- 1.4.2.** Sieć gazowa n/c – sieć połączonych gazociągów służących do przesyłania i rozprowadzania paliw gazowych, o ciśn. $p < 10\text{ kPa}$
- 1.4.3.** Przyłącze gazowe – część sieci gazowej od gazociągu sieci rozdzielczej do kurka głównego instalacji gazowej włącznie
- 1.4.4.** Rura ochronna – przewód rurowy z materiału niepalnego chroniący przed oddziaływaniem czynników zewnętrznych, wewnątrz którego umieszczony jest przewód gazowy
- 1.4.5.** Kolumna wydmuchowa – rura wydmuchowa o średnicy 32 mm łącząca się z rurą ochronną, wyprowadzona do powierzchni terenu i zakończona korkiem w skrzynce ulicznej z napisem GAZ
- 1.4.6.** Taśma ostrzegawcza – taśma z tworzywa sztucznego zazwyczaj polietylenowa, umieszczana w ziemi nad gazociągiem, w celu ostrzegania o jego położeniu w przypadku prowadzenia prac ziemnych
- 1.4.7.** Taśma lokalizacyjna – dwuwarstwowa taśma zazwyczaj polietylenowa zawierająca między warstwami czynniki lokalizacyjny, umieszczana w ziemi wzdłuż gazociągu z

tworzywa sztucznego w celu ustalenia trasy i głębokości ułożenia gazociągu, bez konieczności jego odkopywania

- 1.4.8. Słupek oznaczeniowy – słupek stosowany do oznaczenia trasy gazociągu lub jego punktu charakterystycznego
- 1.4.9. Zespół zaporowo-upustowy – układ zaporowy na gazociągu składający się z zasuwki odcinającej z obudową i skrzynką uliczną oraz jednego lub dwóch wydmuchów
- 1.4.10. Wydmuch – rura upustowa stalowa bez szwu z kurkiem kulowym mufowym zamontowanym w skrzynce ulicznej. Umożliwia odpowietrzenie lub usuwanie gazu z odcinka sieci.

1.5 Ogólne wymagania

Podstawą prac jest projekt przebudowy gazociągu.

Dokumentacja techniczna dostarczona przez inwestora, przed jej przekazaniem na budowę powinna być sprawdzona w firmie wykonawczej, w szczególności pod kątem możliwości technicznych realizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami BHP, rodzajem stosowanych materiałów i urządzeń. Wszelkie uzasadnione zmiany i odstępstwa proponowane przez wykonawcę, powinny być obustronnie uzgodnione w terminie zapewniającym nieprzerwany tok wykonawstwa. Decyzje o zmianach wprowadzonych w czasie wykonawstwa powinny być każdorazowo potwierdzone wpisem inspektora nadzoru do dziennika budowy, a w przypadku uznanym przez niego za konieczny również potwierdzone przez autora projektu. Odstępstwa od zatwierdzonej dokumentacji technicznej nie mogą powodować obniżenia wartości funkcjonalnych i użytkowych sieci gazowej.

1.6 Informacje o terenie budowy

Teren objęty opracowaniem usytuowany jest w południowej części miasta, w dzielnicy Czuby. Ulica Roztocze, biegnąca z zachodu na wschód łączy ulicę Armii Krajowej z ulicą Jana Pawła II. Po obu stronach ulicy występuje zabudowa jednorodzinna, a poniżej ulicy Bieszczadzkiej ogrody działkowe Węglinek

Teren ulicy Roztocze jest pofalowany, ze spadkiem w kierunku ulicy Jana Pawła II.

Wysokości nrm wynoszą od 221.80 w okolicach ulicy Wielkopolskiej do 215.30 w największym obniżeniu i do 219.40 w ulicy Jana Pawła II.

W budowie geologicznej terenu lokalizacji znajdują się osady wieku czwartorzędowego i tworzące dla nich podłoże skały wieku górnokredowego. Występują gliny pylaste i pyły.

Woda gruntowa do głębokości 10.0 m nie występuje.

W związku z budową ulicy Roztocze i znaczną zmianą ukształtowania terenu konieczna jest przebudowa istniejącego stalowego gazociągu średniego ciśnienia o średnicy 100 mm, od punktu A, przy skrzyżowaniu ulic Roztocze i Wielkopolska, do punktu B, przy skrzyżowaniu ulicy Roztocze i Jana Pawła II. Przebudowa gazociągu biegnącego wzdłuż ulicy Roztocze wynosi 425 m.

Na skrzyżowaniu ulicy Wielkopolskiej i Roztocze należy przebudować istniejący gazociąg stalowy niskiego ciśnienia o średnicy 150 mm, na odcinku C-E-F-D-D1 o długości 63 m.

Nowe gazociągi wykonać z PE.

1.6.1 Przekazanie terenu budowy

Zamawiający przekazuje wykonawcy teren budowy w czasie i na warunkach określonych w warunkach umowy.

1.7 Ochrona własności i urządzeń

Wykonawca jest odpowiedzialny za ochronę istniejących instalacji naziemnych i podziemnych urządzeń znajdujących się w obrębie placu budowy.

1.8 Ochrona środowiska w trakcie realizacji robót

W trakcie realizacji robót wykonawca jest zobowiązany znać i stosować się do przepisów zawartych we wszystkich regulacjach prawnych w zakresie ochrony środowiska. W okresie realizacji, do czasu zakończenia robót, wykonawca będzie podejmował wszystkie sensowne kroki żeby stosować się do wszystkich przepisów i normatywów w zakresie ochrony środowiska na placu budowy i poza jego terenem, unikać działań szkodliwych dla innych jednostek występujących na tym terenie w zakresie zanieczyszczeń, hałasu lub innych czynników powodowanych jego działalnością.

1.9 Zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

Wykonawca dostarczy na budowę i będzie utrzymywał wyposażenie konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa. Zapewni wyposażenia w urządzenia socjalne, oraz odpowiednie wyposażenie i odzież wymaganą dla ochrony życia i zdrowia personelu zatrudnionego na placu budowy. Uważa się, że koszty zachowania zgodności z wspomnianymi powyżej przepisami bezpieczeństwa i ochrony zdrowia są wliczone w cenę umowną.

Wykonawca będzie stosował się do wszystkich przepisów prawnych obowiązujących w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Będzie stale utrzymywał wyposażenie przeciwpożarowe w stanie gotowości, zgodnie z zaleceniami przepisów bezpieczeństwa przeciwpożarowego, na placu budowy, we wszystkich urządzeniach maszynach i pojazdach oraz pomieszczeniach magazynowych. Materiały łatwopalne będą przechowywane zgodnie z przepisami przeciwpożarowymi. Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie straty powstałe w wyniku pożaru, który mógłby powstać w okresie realizacji robót lub został spowodowany przez któregośkolwiek z jego pracowników.

1.10 .Ogrodzenie placu budowy

Wykonawca jest zobowiązany do przedstawienia Inwestorowi projektu zagospodarowania placu budowy, organizacji i ochrony placu budowy, ogrodzenia i utrzymania porządku na placu budowy oraz na drogach publicznych obok placu budowy.

2. MATERIAŁY

2.1 Wymagania ogólne

Zgodnie z przepisem art.10 ustawy z dnia 7 lipca 1994 – Prawo budowlane (DzU z 2006 r. Nr 156, poz.1118) przy wykonywaniu robót budowlanych można stosować wyroby

wytworzone w celu zastosowania w obiekcie budowlanym w sposób trwały, o właściwościach użytkowych, umożliwiających prawidłowo zaprojektowanym i wykonanym obiektom budowlanym spełnienie wymagań podstawowych, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane, wyłącznie jeżeli wyroby te zostały wprowadzone do obrotu zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ww odrębnymi przepisami są m.in.:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (DzU Nr 92 poz.881, którą wdrożono dyrektywę 89/106EWG.
- ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie zgodności (DzU z 2004 r. Nr 204, poz.2087 z późn.zm.)

Wyroby, których wprowadzenie do obrotu nie jest regulowane odrębnymi przepisami, muszą spełniać wymagania określone w rozdziale 2 i 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. *o ogólnym bezpieczeństwie produktów* (DzU Nr 229, poz.2275). Użyte materiały powinny posiadać atest wytwórcy, stwierdzający zgodność jego wykonania z odpowiednimi normami.

2.2 Rury

Należy stosować rury i kształtki z polietylenu dużej gęstości typ PE 80 szereg SDR-11 o średnicy 110x10 mm (gazociąg ś/c) oraz rury PE100 SDR17.6 o średnicy 160x9.1 mm (gazociąg n/c), w kolorze żółtym, zgodnie z PN-EN 1555. Rury i kształtki winny posiadać świadectwo dopuszczenia do stosowania dla gazu GZ-50 wydane przez IGNiG w Krakowie, a każda partia zaświadczenie producenta (dostawcy) stwierdzające zgodność wykonania danej partii z wymogami PN.

Rury winny być oznakowane wg wymagań normy zakładowej ZN-G-3150. Zgodnie z MP Nr 22/97 rury powinny posiadać i być oznaczone znakiem „B”. Kształtki fabryczne lub wykonywane metodą warsztatową winny posiadać atesty IGNiG do stosowania na sieciach gazowych.

2.3 Połączenia rur.

Rury należy łączyć za pomocą zgrzewania czołowego.

2.4 Połączenie PE/stal

Nierozłączne połączenie PE/stal 1100/100, 160/150 powinno posiadać aprobatę techniczną i być dopuszczone do stosowania w gazownictwie przez IGNiG Kraków.

2.5.Zespoły zaporowo-upustowe

Stosować zasuwę kołnierzową P16, z obudową i skrzynką uliczną, z upustem wykonanym z rury stalowej bez szwu, ϕ 32 mm, z kurkiem kulowym mufowym DN32, PN6 zamontowanym w skrzynce ulicznej

2.6 Rury ochronne

Rury ochronne zastosowano przy skrzyżowaniach z istniejącą kanalizacją telefoniczną.

Dla PE110 rura ochronna z PE80 typ SDR 17.6 o średnicy 160 x 9.1 mm , dla PE160 rura ochronna z PE80 SDR17.6 o średnicy 200x11.4 mm. . Wolna przestrzeń między gazociągiem a rurą ochronną powinna być szczelnie zamknięta i łączyć się z atmosferą za pośrednictwem rury

wydmuchowej. Kolumnę wydmuchową należy wyprowadzić do poziomu terenu i zakończyć skrzynką do zasuw.

2.7 Zabezpieczenie kabla energetycznego

Istniejący kabel energetyczny w miejscu skrzyżowania z gazociągiem zabezpieczyć rurą dwudzielną AROT (A 110 PS) na długości co najmniej po 1.5 m od osi skrzyżowania.

2.8 Oznakowanie podziemne rurociągu

- taśma lokalizacyjna szerokości 60 mm.
Należy ułożyć ją wzdłuż gazociągu w odległości 5 cm od ścianki rury, a końce wyprowadzić do skrzynki ulicznej uzbrojenia gazociągu.
- taśma ostrzegawcza szerokości 200 mm.
Należy ułożyć ją 40 cm nad gazociągiem.

2.9 Włączenie do czynnego gazociągu sieci

Włączenie do gazociągu stalowego ś/c DN100 wykonać w punkcie A za pomocą połączenia PE/STAL 110/100.

Włączenie do gazociągu stalowego n/c DN150 wykonać w punkcie F za pomocą połączenia PE/STAL 160/150. W punkcie D1 po zamontowaniu zasuw kołnierkowej połączyć ją z gazociągiem stalowym.

Prace przełączeniowe i włączeniowe, z uwagi na ich gazoniebezpieczny charakter, dokona odpłatnie Zakład Gazowniczy w Lublinie na zlecenie Inwestora.

2.10 Śładowanie materiałów

2.10.1 Rury PE

Magazynowane rury należy zabezpieczyć przed oddziaływaniem promieni słonecznych - temp. w miejscu składowania do 30°C. Rury układać na równym podłożu, na podkładach drewnianych. Wysokość składowania do 1.5 m
Rury stalowe zabezpieczyć przed korozją.

2.10.2 Kształtki i armatura

Składowane opakowane w folię w magazynie zabezpieczonym przed działaniem słońca i wilgoci.

3. SPRZET

3.1 Wymagania ogólne.

Stosowany przez wykonawcę sprzęt musi odpowiadać wymaganiom projektowym, a jego liczba i wydajność mają gwarantować właściwe wykonanie robót.

koparka podsiębierna 0.25 m³

ubijaki ręczne

zagęszczarka wibracyjna spalinowa

spycharka 75 kM
 samochód samowyładowawczy
 samochód skrzyniowy
 zgrzewarka do zgrzewania
 agregat prądotwórczy

4. TRANSPORT

4.1 Wymagania ogólne

Należy stosować środki transportu dostosowane do danego typu robót.

4.2 Transport rur

Rury dowozić na miejsce samochodami skrzyniowymi, wyłącznie w położeniu poziomym i układać przy wykopie.

4.3 Transport kształtek i armatury

Przewozić w skrzyniach lub pudłach opakowane w folię.

4.4 Transport piasku

Piasek do podsypki i obsypki będzie przywieziony samochodami samowyładowawczymi.

Wykonawca zapewni środki transportowe w ilości gwarantującej ciągłość dostaw, w miarę postępu robót

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1 Roboty przygotowawcze.

Ustalić organizację robót, miejsce do odkładania i odwożenia ziemi rodzimej, uzyskać zezwolenie na rozpoczęcie robót i komisyjnie przyjąć teren pod budowę.

W oparciu o projekt wykonawczy oraz stosowaną technologię wykonawca opracowuje i zatwierdza kartę technologiczną i instrukcję technologiczną zgrzewania

Przed przystąpieniem do wykonywania sieci należy wytyczyć i oznaczyć trwale w terenie trasę sieci. Wytyczenie trasy gazociągu powinno być wykonane przez uprawnionego geodetę na podstawie projektu.

Zabezpieczyć wykopy przed zalaniem opadami atmosferycznymi.

Odkryć istniejące rury gazowe i sprawdzić ich rzędne.

5.2 Roboty ziemne.

Wykopy wykonywać mechanicznie i ręcznie w miejscach skrzyżowań i zbliżeń do istniejącego uzbrojenia. Wydobyty grunt jest składany na odkład. Minimalna szerokość wykopu winna wynosić 0.4 m+DN. Przyjęto szerokość wykopu 0.9 m

Gazociąg ś/c PE110 układany będzie miejscami na gruncie nasypowym. W miejscach tych rury należy układać na ławie wykonanej w technologii gruntu zbrojonego w postaci pospółki 0-63 mm zazbrojonej georuszem plastikowym Tensar SS30. Pospółka zagęszczona jest do $I_s = 95\%$.

W pozostałych miejscach na dnie wykopu wykonać warstwę wyrównawczą z piasku o grubości 15 cm i na tym rury. Gazociąg powinien być zasypywany piaskiem do wysokości 20 cm ponad wierzch rury, a dalej ziemią nie zawierającą grud i kamieni. Zasypkę wykonywać warstwami o grubości 20 - 30 cm dokładnie ubijając każdą warstwę. Nad lub obok gazociągu (w odl. ok.5 cm) ułożyć taśmę lokalizacyjną, a na wysokości 40 cm nad rurociągiem ułożyć taśmę ostrzegawczą z tworzywa sztucznego w kolorze żółtym o szerokości 20 cm z wkładką metalową.

Roboty ziemne wykonywać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 6.02.2003 w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych.

5.3 Podłoże

Rury układać w suchym wykopie. Podsypkę pod rurą wykonać z piasku grubego lub średniego o grub. 15 cm. Podłoże powinno być tak wyprofilowane, aby rura spoczywała na nim jedną czwartą swojej powierzchni. W miejscach złączy należy wykonać dołki montażowe o głębokości do 10 cm, które należy zasypać piaskiem po próbie szczelności danego odcinka.

5.4 Układanie rur

Rury układać na przygotowanym i utwardzonym podłożu, z zachowaniem projektowanego spadku. W trakcie układania przeprowadzać kontrolę zewnętrznych powierzchni rur. Dla rur PE dopuszcza się zadrapanie o głębokości nie większej niż 0.5 mm.

Łączenie rur wykonać zgodnie z kartą technologiczną opracowaną przez wykonawcę i uzgodnioną w ZG. Urządzenie do zgrzewania winno posiadać dopuszczenie do stosowania przy budowie gazociągów. Każdy zgrzew winien być opisany na rurze polietylenowej pisakiem wodoodpornym numerem kolejnym zgodnie z dziennikiem zgrzewania.

Głębokość układania rur wynosi ok.1.0- 1.2 m . Po 1-2 godzinach niezbędnych na stabilizację termiczną ułożyć bezpośrednio nad gazociągiem taśmę lokalizacyjną a następnie wykonać obsypkę z piasku, o grubości 10 cm. Dalej gazociąg zasypać układając na wysokości 40 cm nad rurą taśmę ostrzegawczą.

5.5 Rury ochronne

Skrzyżowanie gazociągu z kanalizacją telefoniczną wykonywać z zastosowaniem rur ochronnych z PE na gazociągach, zachowując odległość pionową między zewnętrznymi ściankami przewodu telekomunikacyjnego i rury ochronnej gazociągu min.0.15 m. Kąt skrzyżowania nie powinien być

mniej niż 60°. Końce rury ochronnej powinny być wyprowadzone od osi skrzyżowania na odległość 2.0 m. Rury wydmuchowe wykonać zgodnie z załączonym rys. szczegółowym. Wykonane skrzyżowanie podlega odbiorowi przez zainteresowane służby (wpis do dziennika budowy)

5.6 Montaż uzbrojenia

Uzbrojenie montować w miejscach wskazanych w projekcie. Układ zaporowy z zasuwą i z jednym lub z dwoma wydmuchami wykonany na rurze stalowej bez szwu, połączony jest z rurociągiem PE za pomocą połączenia PE/STAL. Zasuwę ustawiać na płycie fundamentowej o wymiarach 400x300x200 mm. Kolumna zasuwy wyprowadzona jest do skrzynki ulicznej do zasuw, z napisem GAZ. Skrzynkę uliczną umocować na płycie betonowej i dokładnie osadzić w nawierzchni.

5.7 Roboty przełączeniowe na gazociągu

Prace przełączeniowe i włączeniowe, z uwagi na ich gazoniebezpieczny charakter, dokona odpłatnie Zakład Gazowniczy w Lublinie na zlecenie Inwestora.

5.8 Oznakowanie trasy gazociągu

System oznakowania trasy gazociągu składa się z elementów podziemnych i nadziemnych, wg ZN-G-3001 do 3004:2001

Elementy podziemne:

- taśma lokalizacyjna szerokości 60 mm.

Należy ułożyć ją wzdłuż gazociągu w odległości 5 cm od ścianki rury, a końce wyprowadzić do skrzynki ulicznej uzbrojenia gazociągu.

- taśma ostrzegawcza szerokości 200 mm.

Należy ułożyć ją 40 cm nad gazociągiem.

Elementy nadziemne

- należy stosować słupki oznaczeniowe wg ZN-G-3003

Należy oznaczać charakterystyczne punkty gazociągu tj włączenie do gazociągu głównego, punkty załamań, miejsca armatury i sączków wężowych.

Słupki oznaczeniowe umieszcza się bezpośrednio nad gazociągiem, na głębokość zapewniającą ich stabilność w terenie. Tam, gdzie gazociąg biegnie pod chodnikiem słupki umieszcza się poza osią gazociągu, umieszczając na słupku tablicę z podaniem odległości do rury. Usytuowanie słupków powinno zapewniać widoczność kolejnego słupka w obu kierunkach.

5.9 Czyszczenie gazociągu

Czyszczenie wnętrza gazociągu wykonać po zasypaniu gazociągu w wykopie z wykorzystaniem sprężonego powietrza o ciśn. 0.4 MPa. Powierzchnia przekroju wydmuchu powinna być uzależniona od powierzchni przekroju rurociągu PE. Stosunek powierzchni przekroju wydmuchu i powierzchni przekroju gazociągu winien wynosić 40-50%. Czyszczenie gazociągu podlega odbiorowi przez inspektora nadzoru. Odbiór czyszczenia gazociągu należy przeprowadzić bezpośrednio przed próbą szczelności.

5.10 Próba szczelności

Po zmontowaniu w wykopie gazociągi należy poddać próbie szczelności. Próbę przeprowadzić zgodnie z wymogami normy PN-EN 12327 „Systemy dostawy gazu. Procedury próby ciśnieniowej, uruchamiania i nieuruchamiania. Wymagania funkcjonalne”

oraz "Wytycznymi projektowania, budowy, nadzoru i odbioru gazociągów wykonanych z polietylenu"

a) przygotowanie do próby szczelności

Po wykonaniu kontroli jakości połączeń przeprowadza się wstępne badanie szczelności przed opuszczeniem gazociągów do wykopu, bez zamontowanej armatury. Badanie wstępne połączeń należy przeprowadzić przy użyciu powietrza lub gazu obojętnego o ciśnieniu 0.5 bar

b) próba szczelności

Ciśnienie próbne powietrza powinno wynosić

średnie ciśnienie $1.5 \times p_r = 1.5 \times 0.5 = 0.75 \text{ MPa}$,

niskie ciśnienie 0.4 MPa.

Do prób stosować manometry tarczowe klasy min. 0.6 zakres pomiarowy 0-1.0 MPa oraz manometr rejestrujący. Manometr precyzyjny wymagany na stanowisku pomiarowym musi być uwierzytelniony (z zatwierdzeniem typu) natomiast rejestrator legalizowany. Ciśnieniomierze powinny być zgodne z EN 837-1, EN 837-2 i EN 837-3.

Czas trwania próby powinien wynosić dla sieci 24 h. Próbę należy wykonać przy użyciu powietrza lub gazu obojętnego. Próba główna powinna się odbywać w obecności wykonawcy, inwestora i dostawcy gazu. Ze względu na specyficzne właściwości rur PE próby szczelności mogą być prowadzone jedynie w temperaturach dodatnich w zakresie od 0 °C do 25 °C.

Następnie wykonać przedmuchanie przewodu w celu sprawdzenia drożności i usunięcia ewentualnych zanieczyszczeń. Z przeprowadzonych prób ciśnienia oraz czyszczenia gazociągu należy sporządzić protokoły. Wykresy i protokoły z prób ciśnieniowych dołączyć do dokumentacji powykonawczej.

5.11 Zasypanie wykopów i ich zagęszczenie

Zasyпка rurociągu w wykopie składa się z dwóch warstw :

- obsypki o wysokości 10 cm ponad wierzch rury.
- warstwy do powierzchni terenu.

Na obsypkę należy stosować piasek sypki drobnoziarnisty wg PN-74/B-02480. Warstwa ta musi być starannie ubita po obu stronach przewodu. Wskaźnik zagęszczenia obsypki 95 % . Zagęszczenie ubijakiem ręcznym po obu stronach przewodu wykonać wg PN-68/B-06050. Należy zwrócić uwagę, aby przy zagęszczaniu gruntu rura nie została wypchnięta w górę. Zasyпка wykopu powyżej warstwy ochronnej dokonywana jest gruntem rodzimym, bez grud i kamieni.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1 Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do wykonywania robót wykonawca powinien wykonać następujące badania:

- określenie kategorii gruntu i jego uwarstwienia
- ustalenie poziomu wody gruntowej
- ustalenie sposobu zabezpieczania wykopów przed zalewaniem wodą
- ustalenie metod wykonywania wykopów
- ustalenie sposobu wyłączenia dopływu gazu
- ustalenie metod prowadzenia robót i ich kontroli w czasie budowy

6.2 Kontrola i badania w czasie robót

Wykonawca jest zobowiązany do stałej i systematycznej kontroli prowadzonych robót w oparciu o normę PN-81/B-10725 i PN-91/B-10728.

Zadaniem kontroli jest sprawdzenie przez służby techniczne zgodności wykonanych czynności z dokumentacją techniczną i obowiązującymi normami. Kontrolę należy przeprowadzić w obecności użytkownika.

7.OBMIAR ROBÓT

Obmiaru robót należy dokonać po wykonaniu sieci gazowej z uwzględnieniem zmian wprowadzonych do dokumentacji technicznej i akceptowanych przez Inwestora.

Jednostką obmiarową jest jeden metr wykonanego i odebranego przewodu i uwzględnia niżej wymienione elementy składowe obmierzone wg innych jednostek:

- kształtki w szt
- wykopy i zasypki - m³
- taśma znacznikowa - m

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1 Odbiory techniczne częściowe

Ustalenie odcinków robót przeznaczonych do odbioru częściowego wynika z umiejscowienia przewodu, jego uzbrojenia i względów techniczno-ekonomicznych (roboty zanikające). Odbiór częściowy przeprowadza się jak odbiór końcowy, jednak bez oceny prawidłowości działania całej sieci. Po dokonaniu odbioru sporządza się protokół z podpisami członków komisji i wyszczególnieniem zauważonych usterek.

8.2 Odbiór końcowy

Po wykonaniu wszystkich prac należy dokonać komisyjnego odbioru końcowego. W skład komisji wchodzi przedstawiciel wykonawcy, inwestora i użytkownika. Przy

odbiorze końcowym należy przedstawić komisji wszystkie dokumenty oraz protokoły prób, badań i odbiorów częściowych.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

Cena wykonania 1 m sieci gazowej obejmuje:

- dostawę materiałów
- wykonanie robót przygotowawczych.
- wykonanie wykopów
- wykonanie podłoża pod rurociąg
- ułożenie rur i kształtek
- wykonanie połączeń zgrzewanych
- ułożenie gazociągu w rurze ochronnej
- wykonanie połączenia z istniejącym gazociągiem
- wykonanie obsypki rur
- wykonanie prób szczelności
- zasypywanie wykopów
- oznaczenie gazociągu w terenie słupkami

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

- PN-B-10736 - Roboty ziemne. Wykopy otwarte dla przewodów wodociagowych i kanalizacyjnych. Warunki techniczne wykonania.
- PN-86/B-02480 - Grunty budowlane - Określenia, symbole, podział i opis gruntów.
- ZN-G-3150 - Gazociągi. Rury polietylenowe. Wymagania i badania
- ZN-G-3001 - Gazociągi. Oznakowanie trasy gazociągu. Wymagania i badania
- ZN-G-3002 - Gazociągi. Taśmy ostrzegawcze i lokalizacyjne. Wymagania i badania
- ZN-G-3003 - Gazociągi. Słupki oznaczeniowe i oznaczeniowo-pomiarowe. Wymagania i badania
- ZN-G-3004 - Gazociągi. Tablice orientacyjne. Wymagania i badania
- PN-91/M-34501 - Skrzyżowania z uzbrojeniem podziemnym
- PN-C-04750 - Paliwa gazowe. Klasyfikacja, oznaczenia i wymagania
- Warunki techniczne projektowania, budowy, nadzoru i odbioru gazociągów wykonanych z polietylenu opracowane przez Karpacką Spółkę Gazownictwa w Tarnowie
  - Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe. (Dz.U. Nr 97)

Opracowała:
inż. A. Gwiazda

